

Драчук Надія Ігорівна
студентка 3 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Місцеві бюджети – важливий елемент бюджетної системи держави, що регулюється відповідним законом [1]. Невідповідність видатків дохідним надходженням – одна з найважливіших проблем організації бюджетних відносин на місцевому рівні. Причинами недостатності власних стабільних доходів місцевих бюджетів є: низький рівень обґрунтованості та прогнозованості дохідної частини місцевих бюджетів; концентрація фінансових ресурсів у державному бюджеті країни, що знижує значення місцевих бюджетів у вирішенні життєво важливих питань регіонів; високий рівень централізації бюджетних ресурсів; невирішеність питання подолання заборгованості між бюджетами різних рівнів за взаємними розрахунками; тенденція здійснення видатків з місцевих бюджетів без відповідного підкріплення дохідними джерелами, що приводить до дотаційності місцевих бюджетів [2, с.62].

Для збільшення частки власних доходів місцевих бюджетів, підвищення ефективності управління місцевими фінансами, зменшення залежності від фінансової допомоги, досягнення збалансованості бюджетів, необхідно:

- 1) чітко закріпити бюджетні повноваження і відповідальність органів влади різних рівнів під час формування доходів;
- 2) зменшити вертикальний і горизонтальний фіскальні дисбаланси шляхом передання до місцевих бюджетів достатніх джерел доходів, адекватних видатковим потребам місцевого самоврядування;
- 3) вдосконалити механізм міжтериторіального фінансового вирівнювання;
- 4) здійснювати послідовну і виважену державну регіональну політику, спрямовану на зменшення значних відмінностей в економічному розвитку територій;

5) підвищити превентивні заходи та посилити контроль стосовно порушення бюджетного законодавства у сфері мобілізації доходів до місцевих бюджетів.

З метою запобігання негативним наслідкам виконання доходів місцевих бюджетів доцільно:

– по-перше, здійснювати їх моніторинг на всіх стадіях бюджетного процесу із застосуванням аналізу, аудиту і проведення постійного контролю за справами податків, зборів і обов'язкових платежів та мобілізацією доходів бюджету відповідно до визначених планових показників на бюджетній рік;

– по-друге, виявлені негативні наслідки у виконанні доходів бюджету в процесі моніторингу зумовлюють внесення необхідних змін до чинного законодавства з метою запобігання їх розвитку у поточному та наступних роках;

– по-третє, своєчасно отримувати інформацію про стан виконання дохідної частини місцевих бюджетів у поточному році.

З метою підвищення ефективності виконання місцевих бюджетів України за видатками слід дотримуватися задекларованих у Бюджетному кодексі України принципів прозорості та публічності [3].

Варто відзначити основні напрями забезпечення бюджетної децентралізації та зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів у вітчизняній практиці, а саме необхідно:

– здійснити чіткий розподіл видаткових повноважень з одночасним розподілом сфер відповідальностей за їх здійснення;

– збільшити обсяг власних надходжень бюджетів місцевого самоврядування, зокрема, шляхом зарахування екологічного податку в повному обсязі до бюджету відповідного рівня, оптимізації механізмів оподаткування нерухомого майна та трудових ресурсів з низькоеластичним попитом [4, с. 157];

– забезпечити високий рівень прозорості фінансових потоків під час формування та використання коштів місцевих бюджетів.

Окрім того, територіальні громади повинні стати активними учасниками забезпечення соціально-економічного розвитку територій, а органи місцевого самоврядування – бути зацікавленими у збільшенні обсягів власних надходжень бюджетів базового рівня [4, с. 157].

Вирішення проблем місцевих органів влади сприятиме розширенню економічної самостійності окремих територій України, що є ознакою розбудови демократичної та ринково-орієнтованої держави.

Література:

1. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 05.04.2020).

2. Місцеві фінанси: підруч. / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015. 448 с.

3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2542-14> (дата звернення: 05.04.2020).

4. Далєвська Т. Бюджетна децентралізація: передумови та напрями реалізації. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 1. С. 149–159.

Дуля Ірина Віталіївна

студентка 3 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ

Управління місцевими фінансами є однією із складових управління соціально-економічним розвитком адміністративно-територіальних одиниць, яка використовує конкретні прийоми та методи для реалізації спеціального апарату, що неабияк впливає на цільове формування, використання розпорядження коштами місцевих бюджетів [1, с.199]. Так, наприклад, Кравченко В. І. розкриває основи управління місцевими фінансами саме через обов'язки місцевих органів влади, які включають коло завдань, якими вони законодавчо уповноважені [2, с.147].

З огляду на проблеми із здійсненням управління місцевими фінансами в Україні можна зіштовхнутися з цілою низкою протиріч, що є у цій галузі. Наприклад, управління фінансами досліджувалося лише